

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Takarmány és viteldij.

— szeptember 12.

A takarmányhiánynak agazda laközönségre igen súlyos veszedelmén segitendő, a földmivelésügyi és kereskedelemügyi miniszterek egyetértőleg rendeleteket adtak ki: a nevezett cikkeknek, viteldij kedvezményeket állapítva meg, kimondotta nevezetesen a keresk. miniszter, hogy a vasut ezeket az árukat önköltségen szállítja

Ez eddig nagyon helyes és okos dolog; helytelen és ok'alan azonban a rendelkezésnek ama része, a mely ezen viteldijkedvezményt megvonja azon esetben, ha a küldemény a közvetítő kereskedelem számára szól.

Nem tudjuk, hogy a rövidlátást csodáljuk-e, amely e rendeletből kitetszik vagy azt az irányzatosságot, amelylyel a kereskedői körök érdekét e rendelet sérti.

A takarmányhiánya csapása első sorban a kiscgazdára nehezedik, mert hiszen a nagybirtokos sokkalta könnyebben segít a marha-állomány kitéltetésén, részben mert a gazdálkodás természeténél fogva tartalékokkal rendelkezik; részben mert előrelátóbb és hamarabb fedezte és tőkée erejével fedezhette a nyár folyamán tett vásárlásokkal szükségletét; részben végre olyan takarmánypótló cikkekkel, amelyekről magasabb tanultságánál fogva már tudomást vett, mint a melass,

maláta és a többi mütakarmány; a kiscgazda mindezek nélkül van és arra van szoritva, hogy a takarmány szükségletet készletenként a kereskedőtől szerezzze; hiányzik ahoz a tőkée, hogy vagonrakományokat hozasson; de ha az megvolna is, hiányzik a "czégismerete", hogy kihez forduljon; rá van tehát utalva a közvetítő kereskedelemre; ha most már a közvetítő kereskedelemnek meg nincs a viteldij kedvezményhez joga: természetes, hogy a gazda közönség fizeti meg a súlyos árát a rendeletből kitetsző czélatosságának s ahelyett, hogy a közvetítő kereskedelem elől vonná el azt a lehetőséget a rendelet, hogy az a magas árakkal visszaéljen, a gazda fogja mégis megfizetni a magasabb viteldiját.

Ha a rendelet azon jámbor hiedelemben szülemlett, hogy majd a gazdákat szövetkezésre, együttes beszerzésre fogja ösztönözni, akkor a rendelet fogalmazója nagyon esalódni fog; valljuk meg, a mi kiscgazda közönségünk átlagának nincs meg a hajlama s nincs meg a tőkée ahoz, hogy a szövetkezésben rejlt erőt ilyen dolgokban is ki tudja használni; rendeletekkel pedig nem lehet ezt a hajlamot, még kevésbbé a tőkét pótolni; majd ha az iskolából magával viszi a kis ember az ez iránti érzéket, akkor talán czélhoz vezet e tekintetben a rendelet.

Teljesen indokolhatatlan végre

a rendelet egyoldalú kedvezménye a szabad verseny szempontjából; miniszteri rendeletek egyes társadalmi vagy gazdasági osztályokat az állam kis javaiból, aminő például az államvasutak viteldij tarifája, illetve az abból adott kedvezmények, ki nem zárhatnak.

A rendelet e vonatkozásában annyira sérelmes, hogy a kereskedelmi kamarák és az O. M. K. E. is megfelelő lépéseket fog tenni az irányban, hogy a rendelkezés ezen része felfüggesztessék és a kedvezmény az illető szakkereskedőre nézve is kiterjesztessék.

Az O. M. K. E. e tárgyban e hó 14-én, szerdán este 6 órakor fogja tanácskozását megtartani és meg vagyunk győződve, hogy kellő helyen megteendő lépéseinek a megfelelő eredménye meg lesz.

Gaszner Géza.

Mágnásbirtok és parasztbirtok.

Írta: Kalmár Antal dr.

szeptember 12.

Igaz volna e: „A paraszté a dolog, — én magyar nemes vagyok?” — Egy kis körültekintéssel legott meggyőződhetünk róla, s minthogy sok beszédnek sok az a'ja: hát csak fogjuk miadjárt derékon a megvilágítandó kérdést.

Közvetjük a dolgot például Bács-megyében, amelynek egymillió nyolczszáz-ezer kat. hold földje van. Más vármegyékhez képest mi elég szerencsések vagyunk abban a tekintetben, hogy a föld nálunk arányo-

Tennis-match.

Uram! Tennis-rakettehez szokott kezben a kissé nehezen forog a to. i. Tennis-műszarakhoz szokott ajkam — eredeti hajlamai dacára is — alig tud már valamicskét csevegni. Bocssáson meg Uram, hogy rendes vitatkozásaink lovagias elintézése végett nem tollhegyre, hanem egy komoly tennis-matchre hívom Önt.

Előre kijelentem, hogy szenvedélyes tennisező vagyok, a rakettem valódi angol gyármány.

Könnnyű és kemény hurozásu. Alig érint és mégis üt. Jól tudom, hogy az Ön raketteje sokkal súlyosabb. Útése czélhoz biztosabban vezet. A könnnyű rakettenek igen nagy hibája, hogy sokszor elveti a súlykot és hebehurgyán, szeleburdi módra gyakran üt. Hanem azért én mégis szeretem. El tudok banni vele. Az ön komoly, súlyos ütőjével nem tudnék mit kezdeni.

Raidy-e már, Uram? Szervirozok!

I. Game.

Ö a multkor bizalmasan elmesélte nekem, hogy szerelmes egy szőke kis leányba, akinek arcán rózsák nevetnek,

akinek bájosnyos nézése lágyan, gyöngöden simogatja Önt. — „Miert nem veszi el hát, ha szereti?” — kérdeztem mosolyogva. Ah uram, ha látta volna, milyen lenéző csodálkozással mért Ön engem akkor végig. Majd elbitttem Önnek uram, hogy kissé ostoba vagyok. Egy szót se szóltam ugyan többet, de azt ugy e nem veszi rossz néven, hogy gunyos mosolya nagyon és sokáig boszantott. Azóta sok mindent megtudtam. Uram, az a kis leány nagyon szereti Önt. Belepirul, ha jönni látja és oly csodásan ragyog a szeme, ha Önre néz. Ugy-e ezt a labdát nehéz visszaütni? Pedig szépen szerviroztam. Ne is fáradjon velem Uram. Tifteen itt.

Annak a szép kis szőke leányrak nincsen pénze. Ez lapos ütés volt. Ön diadalmos arcczal adta vissza. Elismerem uram, hogy tifteen oll. De Ön szépen keres, Uram. Önnek gyönyörű praxisa van. Ma még igaz, hogy nem gazdag ember, de idővel azzá lehet. Ön visszadjja a labdát azzal, hogy szép reményekre házasodni nem lehet.

Korán örül, Uram! Mert hiszen anyyi jövedelme csak van, amennyiből e y kis családot eltarthat. Ön gondolkozik. Hagyja leesni a labdát, nem üti vissza. Thirty itt.

Legyek nagyon őszinte, Uram? Ön nem veszi el azt a szőke kis leányt egész egyszerűen csak azért, mert félti önmagát. Nem bizik emberismeretében és attól fél, hogy az az édes, kis baba szépen behálózza Önt. Csodálatos, hogy a nőkkel szemben mily végtelenül rövidlátók Önök, Uram. Bonyodalmas, intrikus regényt keresnek ott, ahol valami Gáspár-féle elemi iskolai olvasókönyvre való is alig akad. Milyen szerény, édes te-remtés az a szőke kis valaki! El vagyok ragadtatva általa, Uram! (Barátságos mosolyból láttam, hogy most meg van elégedve velem, ezt szépen szerviroztam.) Gondolja Uram, hogy jósból álarczot sokáig viselhet valaki? Nem, Uram. Az álarcz éget. Szünórák alatt mindenki letezi. De az Ön ideálja, amikor Ön nem is lájs, akkor is édes és jó. Mi van Önnel, uram? Szórakozott? Egy labgát sem ad ma vissza, hiszen ezt a gamet már réz meg is nyertem. Önön a sor. Kérem szervirozzon.

II. Game.

Kisasszony! Elismerem, hogy különösen bánik a rakettejével, de látja kérem, ezt a gamet könnnyű volt elnyerni tőlem. Mert ön szerelmes vagyok. Hanem ön nem szerelmes

san van eltagolva s a latifundiumos nagybirtokok alig haladják felül a százezer holdat, tehát az egész területnek csak mintegy hat százalékát teszik, ami elvőgre is elég egészséges birtokállapot.

Már most hasonlítsuk össze a bácskai nagybirtokoknak a kis parasztbirtokokkal való egyenes földadóját.

Itt van például Bácsotpolya, amelynek határa 26,000 hold föld és ebből egy emberé, Zichy János grófé 8000 hold föld, 18,000 hold föld pedig 14,000 emberé. Ez a 8000 hold föld tiszta fekete humusz, nincs nála jobb szántóföld az országban, nincs belőle egy talpalattnyi kivétel se és a földadója 16,000 forint, vagyis holdankint 2 forint. A topolyai kis parasztagda pedig holdankint átlag 4 forint 40 krajczár egyenes földadót fizet. Pedig egy makulányival sem rosszabb a gróf földje, mint a kis parasztagdásé, sőt határozottan jobb.

De imhol egy másik példa. A bács-megyei tiszparti községek kis parasztagdának mintegy 280,000 katasztrális holdra rugó fekete szántóföldjüket után az egyenes állami földadó holdankint átlag 4 forint 50 krajczárt tesz ki. A gróf Csottek-féle futaki uradalomnak kétnapi járó a kerülete, a leg-
sőbb birtok egész Bács megyében, csak az egyik sarkán fut félórásig keresztül a gyorsvonat, amelynek ablakából gyönyörködve és irigykedve szemléljük az ország legjobb buztermő földjét és mit fizet a gróf ettől a 40,000 hold földtől? Fizet 48,000 ft egyenes földadót.

Hát a kisszállási 30,000 holdas mintauradalom? Fizet 30,000 forintot.

Ez a hihetetlen aránytalanság azonban nemcsak Bács megyében van így, hanem széles az országban. Mikor a német gazdák 1896-ban Nagy-Németországból lent jártak a Csekonics grófnak zombolyai birtokán, akkor Csekonics tiszteletükre négyszáz hatókros ekét állított be egy tízezer holdos birtok-táblába, ahol magyar paraszt, diszbe öltözött, lobogós ingujju, szájrétű gatyájú, árvalányhajás béres legények tartották az ekeszarvát és vezettek a borodában az ökröket. Romai látvány lehetett, de látva is maradt a németeknek a szájuk és azt mondták, hogy ilyen gazdaság nincs az egész világon! Ami ilyen is lehet, és Csekonics ettől a világszép gazdaságtól; ettől az 50,000 hold szé-

rűsimaságu fekete bánáti földtől 70,000 ft egyenes földadót fizet. Ha a föld kis parasztozóké volna, legálább is 200,000 forint földadót fizetnének tőle.

Wenckheimnek Kigyóson 90,000 hold földje van egy tagban (és ne legyen az ember földosztó, ha mellette elmegy!) és fizet tőle 130,000 forint földadót.

Esterházy hercegnek 442,000 hold földje van (az ősök a Wesselényi-féle összeesküvés elárulásáért kapták) és fizet tőle 322,000 forint földadót, tehát még egy forintot sem fizet holdjától.

De minek folytassam tovább e statisztikai összehasonlításokat, ezt az égbekiáltó igazságtalanságot, hisz az egész országban így vannak megadózva az összes mágnásbirtokok, úgy, hogy a kis parasztbirtokoknak mindenütt kétszerre, néhol háromszorosa is is nagyobb a földadójuk.

Magyarországnak egy évi állami egyenes földadója 39,000,000 forint, de szent igazsággal lehet állítani, hogy ha a mintegy tízmillió kat. holdat kitevő mágnásbirtok úgy volna megadózva, mint a kis parasztbirtok: 40,000,000 koronával több foynna be évente az ország kasszájába.

Igaz azonban, hogy ez a 39,000,000 forint csekélység ahhoz képest, hogy az ország adóssága után csak kamatot fizet évente 130,000,000 forintot.

Ezek után ámulattal lehet ám azt is kérdeni, hogy hát honnan és miért van a földadó terén ez a rettenő igazságtalanság? Rövidesen erre is rámutathatunk.

Mikor az országot az 1875-iki kataszteri törvény meghozatala után a kataszter alá fölvették: az elpusztult ekiszisztenziák-nak egész raja került a kataszteri becsőbiztosok fontos állásába. Ezek a nép által földkóstolóknak elnevezett biztosok aztán fél-fél esztendőre bevették magukat egy-egy mágnáskastélyba, ahol ingyen ellátásban részesültek. Így aztán úgy kóstoltatták a földet, hogy az uraság földjét a 4, 5, 6, a kisparasztét pedig az 1, 2, 3 osztályba vették föl földadó alá. Persze az ingyen ellátás, az eszem-izom, meg a bugyelláris megtömése nem a kisparasztól eredt, ennek a földjét tehát igazságosan kellett fölvenni, — de meg a falu összes földjei nem is kerülhettek mind a hatodik osztályba.

Utólag kiderült, hogy a mágnásbirtok-

koknak adókataszter alá való fölvétele ritka egyöntetűséggel ment végbe az egész országban.

Nos és az ország patikájában van-e ez ellen orvosság? Az orvosság a kataszter revíziója volna, de ez belekerül harminczmillió forintba és eltart husz esztendőig. A kataszter revízióját tehát csak az ezerholdas birtokoknál kellene kezdeni, ami belekerülne hatmillió forintba és három esztendőbe. És akárki meglássa: bámulatos volna az eredmény.

És még egyet.

A képviselőházhoz halomszámra érkeznek a földadó leszállítását sürgető kérvények. Ha Ausztriában le tudták szállítani a földadót: szállítsák le nálunk is.

Tiszta sor, hogy fej nélkül való gondolkodás. Mert elsősorban nem arról lehet szó, hogy szállítsuk le a földadót, hanem arról, hogy azt mindenki, mágnás és paraszt, egyforma igazsággal fizesse. Ugyanis hova szállítsuk még jobban le a mágnásbirtoknak a földadóját? Hiszen ha a földadót leszállítjuk, le kell szállítani a mágnásbirtok földadóját is és így ez a szörnyűséges aránytalanság továbbra is fenn fog maradni.

Mi tehát a teendő?

A teendő ez: föl kell emelni az összes mágnás- és nagybirtokoknak a földadóját, vagyis arányba kell azokat hozni a kis parasztbirtokok földadójával. Mikor ez megtörtént: ám akkor szállítsuk le a földadót. Ha nem így járunk el, akkor csak az ország veszít és a mágnás nyer.

Amde föl lehet-e emelni a mágnásbirtok földadóját? Félő azonban, hogy a főrendiház nem fogja maga alatt vágni a fát.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Egyháztanácsi ülés. A hajduböszörményi ev. ref. egyháztanács tegnap délelőtti gyűlésén, a Zsigmond Sándor lemondása folytán megüresedett esperesi tisztség betöltésénél az egyház nyolc szavazatát dr. Baltazár Dezső hajhuzsoboszlói lelkész, egyházmegyei jegyzőre adta. —

senkibe és kaczerkodik mégis mindenkivel. Mondja meg ösztintén, hát illik ez?

Kalapot emelek a raketteje előtt. Bámulatosan tud visszaütni, pedig jól tudom, hogy a sulyos dobásokat a hölgyek nem igen szeretik. Masterütéssel dobta át a labdát: „Ella szerelmes volt, nem kaczerkodik senkivel.” Látja kérem, ilyenek a mai lányok. Csálóka illuziókkal rakják tele buksi kis fejüket... s meg vannak lepve, ha sejtelmük azt sugja, hogy az élet korántsem illuziókból áll.

Óának volt egy udvarlója minap. Szerény, becsületos, jóra való ember. Imádtá őnt. Miért zavarta el a háztól? Hiszen oly meggyőződéssel állítja, hogy nem lesz szerelmes soba, de azért vén lány maradni sem akar. Nos akkor kérem mire vár?

Ah! Ön ezt a labéát is vissza akarja ütni? Nem... nem sikerült! Okos leány léte, hogy is mondhat olyat, hogy eljárása divatos szépség volt csupán? Nem ilyenek ismerem őnt!

Kisasszony magyarázza meg nekem, hogy miért flirtol oly örült kitartással azzal a bolondos kis fiuval, aki bárhogyan is tagadja, fülíg szerelmes önbe. Vigyázzon!! Bolondot nem jó szakadékhöz vinni. Mit csinál, ha beleszedül a szegény?

Nagysád kitűnően tenniszezik. Oly nyugodtan adta vissza a labdát. „Gyerekekkel játszani kell. Ha a gyerek játékközben meg is sérti magát, nyafog, kényeskedik kissé... az ember olyankor valami kis édességgel meg igazságtalja... aztán öt percz mulva mindenik boldogan játszik tovább.”

Bocsásson meg kisasszony, de hogy gyermek közébe tüzet adjanak játszani...

azt én még soha sem láttam. Tűzzel még felőntek sem igen tudnak okosan banni. De sok ember megégeti néhányszor magát.

Kisasszonyom jobban vigyázzon. Labdája autra megy. Csak nem akarja elhíttetni velem, hogy azt a csacsi kis fiut igazán szereti?

Mindig mosolygó, üde arca elkomolyodik. Talán az fáj, hogy ez a gamet elvesztette? Bocsásson meg érte. Most jön a döntő ütközet. Méltóztassék szörvírozni.

III. Game.

Gyűlölöm a férfiakat. Ön megvan lepve, hogy rakettem ily sulyosan is üt? Okokat kér. Jönnek majd azok is, uram.

Nagyon kis leány voltam még, amikor ábrándos vágygyal keztem a tűzzel játszani. Sok gyufát gyujtottam meg. Néhány a kőrmőre is égett. Ha nagyon ideges vagyok, ezek az égési sebek olykor meglátzanak rajtam. Az elégett gyufák fekete szénrel égett maradványát visszaraktam szépen a skatulyába. Ma már alig is tudom megkülönböztetni őket, olyan egyformán fekete mindenik.

Az első gyufám valami nagyon közönséges, ostoba kakasgyufa volt. Értett a kukorikoláshoz, mint önök mind, uram... s jókorákat bókolt nekem... mint önök mind, Uram.

Gunyosan, nevetve küldi vissza a labdát s azt kérdi tőlem, hogy csak nem hittem minden szépet el neki?

De igen, Uram! Szórol-szóra hittem mindent és csak öngyilkos szerettem volna lenni, amikor meghallottam, hogy az ostoba gyufa másnak is ugyanazt lobogja, amit nekem. Ilyenek önök mind Uraim! Lelki-

ismeretlenül bolonditják a mi szegény, tapasztalatlan fejünket. Ugy-e hogy ezt a labdát nem is lehet visszaadni? Tűzen itt.

A második gyufa hangos szerzőgéssel égő, színes görögütű volt. Azt hittem róla, hogy az örök tűz. Hamar kialudt. És amikor kialudt is, még mindig égett. Hogy miért Uram? Kioltotta valami hideg jég-szobor, akinek nagyobb hozomány volt, mint nekem. Irtódom, Uram! Ez a gyufa még a többinél is feketébb.

Azóta nagyon sok gyufa égett a kezemben. Olyan semmitmondó szalonygyufák Hanem most már megtanultam bánni velük. Eloltottam valamennyit, mielőtt gondosan ápolat, fehér kezemre égtek volna, azért fogták reám, hogy kaczer vagyok.

Eh, elég volt a játékból, Uram! Ideges vagyok. Fájnak magint az égési sebek. Ugy sem mi kezdtük a harcöt nőök és férfiak között, miért fejezők hát mi be azt? Csak ne higgye Uram, hogy egyedül én vagyok vesztes a harcban. Nagyon kevés szalonygyufa gyul a saját skatulyáján meg. Bármit mondjon is a chemia, erre tanit az élet. Kieghet a lelkem egészen, Uram... és még nem akadtam reá a skatulyámra. Ki tudja, valahol messze talán éppen most fog lángot rajta valami érdemtelemebb, ostoba, félszeg kis gyufa? On szerencsésebb, Uram! Vegye el azt a szőke édes, bájos kis leányt... és... és... szóljon bele, kérem, ha engem egy bohókás, csacska kis fiuval akármilyen örülten flirtolni lát.

Elza.

Zsigmond Sándor levében bejelentette lemondását a böszörményi papi állásáról is, de kérte, hogy még félévi fizetését adják ki s ő tarti az alatt a félév alatt káplánt. Kérését természetesen nem teljesítették. Zsigmond Sándor a böszörményi egyháznak is okozott kárt, de hogy mennyit, az csak majd később derül ki.

Bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház áruügyi bizottsága e hónap 16-án, pénteken délután 4 órakor az egyházteremben ülést tart.

Lelkészi vizsgák. Szerdán, 14-én lesznek az ez évi ev. ref. lelkesi vizsgálatok, melyekre 18 segédlelkész jelentkezett. Ezt követően, 15-én kápláni vizsgák lesznek, melyekre még folynak a jelentkezések, de — sajnos — már eddig is kisebb a vizsgára jelentkező végzett hittanhallgatók száma, mint máskor.

Választások a kántusnál. A főiskola híres énekkarának tisztviselőit szombaton délután 3 órakor választották meg az énekegyháztanban. A kántus elnöke Mácsai Sándor énektanár lett. Főjegyző és pénztáros: Baróthy István 3. th. Választmányi tagok: az 1. tenorból Varga Jenő 4. th., a 2. tenorból Jóljárt István 3. th., az 1. basszusból Kónyves János 4. th., a 2. basszusból Halász András 4. th.; közös választmányi tag Kolozsváry Mihály esküdt felügyelő. Protokántorok: Balogh István 1. tenor, Váczy Ferencz 2. tenor, Harsányi László 1. basszus és Baróthy István 2. basszus. Zászlótartó Szilágyi Dezső 2. jh.

Egy urinó halálos szerencsétlensége.

Szerencsétlenség kocsiszás közben.
— szeptember 12.

Szomorú esetről tudósítanak bennünket Hajduhadháztól.

Egyik ottani előkelő uriaszonnnyal felborult a kocsi és maga alá szoritotta az urinót, ki a sérülésekbe belehalt.

Hadházy József, Hadházon lakó, nyugalmazott járásbírónak a felesége: Olasz Luiza künn volt tegnap a Boeszkay-kertben levő szállójában. Ott voltak a kedélyes családi körben Hadházynek a gyermekei és unokái.

Este 9 óra körül Szabó Sándor pénztárnok, az urinó veje befogatott, — hogy a már idősb asszonyt hazavigye Hadháza.

Hadházyné vejével kocsi utat, a társaságtól bucsút véve, csendesen hajtottak az országúton.

Körülbelül fele uton járhatott már a kocsi, mikor a lovak előtt egy madár hirtelen felrepült, mitől a két ló megijedt és vadul száguldozva rohant az uton. A kocsi minden igyekezete dacára sem tudta a rohanó lovakat megfékezni, míg a kocsi fel nem borult.

A kocsiból a benne ülők mind kifordultak. Az utasok közül Szabó Sándornak és a kocsisnak semmi bajuk sem történt, de Hadházyné a kocsi alá került s csak nagy nehezen menthették ki.

Az eset Hadházyhoz nem messze történt s így Hadházyné nem akart ismét kocsi utat, hanem veje karján gyalog sétálva indult el.

Alig mentek azonban pár száz métert, az urinó egyszerre összeesett és meghalt.

Kocsira tették Hadházyt, orvoshoz hajtottak, de már az urinó nem élt.

Lakására szállították és azonnal értesítették a szerencsétlenségről a Boeszkay-kertben maradt családtagokat, kik rögtön Hadháza siettek.

A szerencsétlenségnek még tegnap elterjedt a híre egész Hadházon és mindenütt a legnagyobb részvétre talált, mert az egész város osztatlan szeretettel birta a kedves megjelenésű, jólelkű uriaszonnnyal, kit széles körű rokonsága gyászol.

A gyászolók közt ott van Hadházy József debreczeni honvéd százados, ki az elhunytban szerető édes anyját veszítette el s kit egészen megtört a szerencsétlenség.

A szerencsétlenül elhunyt uriaszonnnyal holnap temetik.

A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Fájdalomtól lesújtva jelentjük a legjobb hitvesnek, édes anyának, nagyanyának és anyósának Hadházy Józsefné született vekerdi Olasz Luiza asszonynak 1904. évi szeptember hó 11-én, este 9 órakor, életének 72 boldog házasságának 55 évében váratlanul történt elhunytát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 13-án, délután 5 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerinti házuknál tartandó rövid ima után fognak örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonait, barátait és ismerőseit tisztelettel meghívjuk. Kelt H. Hadházy, 1904. év szeptember hó 12-én. Hadházy József az elhunyt férje. Hadházy Dezső, Hadházy Kálmán, Hadházy József, Hadházy Luiza férj. Justh Géza, Hadházy Gizella férj. Szabó Sándorné, Hadházy Géza, Hadházy Jenő, Hadházy Emma az elhunyt gyermekei. Justh Géza, Szabó Sándor az elhunyt vejei. Hadházy Dezsőné, Szombathy Boriska, Hadházy Kálmánné, Gyalokay Izabella, Hadházy Gézané, Tóth Birike az elhunyt menyei. Hadházy Dezső, Hadházy Géza, Hadházy Zoltán, Hadházy Kálmán, Hadházy András, Hadházy Irén, Hadházy Erzsike, Hadházy Ilonka, Hadházy Józsi, Szabó Jenő, Hadházy Luiza, Hadházy Ilona, Hadházy Gizella, Hadházy Gabriella, Hadházy Viola az elhunyt unokái.

A rossz fizetők ellen.

— A cipészek mozgalmá. —
szeptember 12.

Régi panasza az már országsszerte a cipésziparosoknak, hogy a közönség egy része nehezen fizeti a cipőszámlát.

Ez keserítette el annyira a cipésziparosokat, hogy most szervezkednek a rossz adósok ellen. Kimondották Szegeden, hogy a rossz adósoknak többé nem hiteleznek. E czélból üzleteikben táblákat is függesztenek ki, amelyen figyelmeztetik a vásárló közönséget, hogy hitelt nem nyújtanak.

Elhatározták továbbá, hogy felhívás utján kéri föl a cipőkereskedőket, hogy csatlakozzanak a megindított mozgalomhoz. Ma már ki is bocsajtották a felhívást, amelyben keserűséggel fakadnak ki azok ellen, akik hitelen vásárolnak cipőt. A felhívás így szól:

Magyarország többi városában a cipésziparosok és cipészkereskedők mozgalmat indítottak helyzetük javítására, mert tudjuk mindannyian, hogy a vevők-nél minden fizetnivaló elébbvaló, csak a cipőkről szóló számlákat hagyják hátra, mintha az nem a legfontosabb ruházati cikk lenne. Tudnivaló, hogy egyetlen

uriember sem mehet cipő nélkül. Ez a mozgalom, vagy felhívás csakis rájuk szól, mert az iparos, vagy paraszt fizet, csak az uriember hanyagolja el a cipő árának kifizetését, azt hiszi, hogy a kereskedő várhat, mert talán nem is kell azt kifizetni a gyárosnak s a cipész nem fizet a bőrért, meg a munkásnak. Holott a gyárosok minden hónapban emelik az árakat, ugyintén a munkások is, ami jól megdrágítja a cipőket.

Mi szegedi cipésziparosok tehát mozgalmat indítottunk, hogy a hitelt korlátozni fogjuk olyformán, hogy minden cipésziparosnak üzletében, vagy műhelyében egy megfelelő táblát alkalmaz, ezzel a felirattal:

*Hitel nincs, megrendelésnél meg
felöl előleg kéretik.*

Ezzel a felirattal a rossz fizetőket elriasztjuk és csak akkor fog cipőt venni, vagy re delni, ha pénzre lesz.

Kérjük tehát a cipőkereskedő urakat, járjanak velünk karöltve ezen mozgalomban és fogadják el kérésünket. Ne tessenek attól tartani, hogy a vevőket ezzel megsértjük, sőt a tisztességes fizetők helyeselni fogják eljárásunkat.

Tudatjuk önnel, hogy a szervezőbizottság egy küldöttséget is fog önnékhöz meneszteni, akik személyesen is fognak önnel tárgyalni affelől, hogy cipőárukat ne adjanak hitelbe.

Kiváló tisztelettel: A szegedi cipésziparosok szervező bizottsága.

Hát mi nagyon helyeseljük a kereskedő világnak ezt a mozgalmát, amelyely a hitelt korlátozza, mert a könnyelmű hitelezés, csak költsékesre csábítja a közönséget. Kereskedelmünk, iparunk mindjárt egészségesbb volna, ha nem volna mindenkinek oly tömördek közemberisége, ahogy az üzleti életben mondják. A szegedi cipészek példáját más kereskedők és iparosok is utánozhatják.

NAPI HIREK.

Hajdumegye községeknek fogyasztási adója.

— Az árlejtés kitűzése. —

A pénzügyigazgatóság kitűzte az árlejtést a vármegye községekben a bor és hus fogyasztási adó bérletére. A szerződés 1905. január 1-én kezdődik és 3 évre szól.

Az egyes községek, amelyeknek területén a bor és hus fogyasztási adók beszedési jogát bérbeadják, a következők:

Hajdusámson : kikiáltási ár: 3333 kor. 85 fillér, árverés napja szeptember 28-vel reggel 9 óra.

Felső-Józsa, kikiáltási ár 1216 korona 12 fillér, árverés napja szept. 28.

Vámospécs, kikiáltási ár 2741 korona 94 fillér, árverés napja szeptember 28.

Téglás, kikiáltási ár 5538 korona 27 fillér árverés napja szeptember 28.

Tetőtlen, kikiáltási ár 1379 korona 47 fillér, árverés napja szeptember 28.

Hajdu Szóvat, kikiáltási ár 2243 kor. 84 fillér, árverés napja szeptember 29.

Földes, kikiáltási ár 5390 korona 13 fillér, árverés napja szeptember 29.

Az árverést Debreczenben a pénzügyigazgatóság helyiségében tartják meg és reggel kilenc órakor kezdődik.

— **Hajdúvármegye egészségügye a múlt hóban.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsági ülésén betérjesztette a főorvos a vármegye egészségügyéről szóló múlt havi jelentését. A jelentés szerint a közegészségügyi viszonyok kedvezőbbek voltak, mint a múlt hóban. A születések száma magasabb, mint a halálozásoké, úgy, hogy a szaporulat jelentékeny. A heveny fertőző betegségek csak kis terjedelemben fordultak elő és enyhe lefolyásúak voltak. Roncsoló toroklobban 4 gyermek betegedett meg, de mind meggyógyult; vörhenyben 12, kik közül 4 elhalt; hasihagymában 5 egyén betegedett meg, egy meghalt. A múlt hóban három angyilkosság történt. A születések száma 542, a halálozások száma 349 volt.

— **Katonai ellenőrzési szemle.** Az idei katonai ellenőrzési szemlét Hajdúvármegyében október hónapban fogják megtartani és pedig a köv. sorrendben: október 11., 12., 13., 14. és 15-én Debreczenben; 17. és 18-án Mipepéres, Vámospéres, Hajdúsámson, Alsójózsa és Felsőjózsa; 1., 2., 3., 4., 5. és 6-án a szoboszlói járás területének 700 szemlételese Kabán jelentkezik; Hajduszoboszlón 8., 9. és 10-én 250 szemlételes; 1., 2. és 3-án Hajdubárház és Tég-lás községekben 180 ember áll szemlére; 10. és 11-én Hajdunánáson 240, 13-án Dorogon 160; 15-én 17. és 18-án Hajduböszörményben 400; 20. és 21-én Csegén, Egyeken 220; 24. és 25-én B. Ujvárosban 260. Az utolsó szemle Debreczenben október 28. és 29-ik napján lesz.

— **Díjlövészet.** Szeptember hó 11-én a págári lövészetben díjat nyertek legtöbb körrel: Veszter István, 4 koronát. Legjobb mély lövéssel: Fürst Ödon 4 koronát. Junior díjat nyert legtöbb körrel Kiss Kálmán 2 koronát.

— **Vagyon- és anyagi felelőség az adók pontatlan behajtása miatt.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága a pénzügyigazgató előterjesztésére érdekes határozatot hozott. Hajdudorog község bírájára: Rajk Imrére és adóügyi jegyzőjére: Vekerdy Károlyra nézve az adók pontatlan behajtása miatt kimondta az anyagi és vagyoni felelőséget. A pénzügyigazgató ugyanis nem régen Hajdudorogon vizsgálatot tartott és arról győződött meg, hogy két év óta az adók behajtásánál nagyfokú mulasztás történt, úgy, hogy az adóhátralék 114,831 korona. Az pénzügyigazgató két ízben is felhívta az adók behajtására, de ez mit sem használt. Ma azután a közigazgatási bizottság kimondta, ha október 15-ig a mulasztást nem pótolják, rajtuk hajtják be az adóhátralékot.

— **Halálozás.** Párducz János ny. m. kir. államasuti főellenőr 72 éves korában Vácon elhunyt. Temetése ma délután volt. Az elhunytban Scholtz Lajos a debreczeni siketnéma intézet tanára apósát gyászolja.

— **Uj ipartestület.** Nánáson ipartestület alakult. Ennek alapszabályait most hagyta jóvá a kereskedelmi miniszter.

— **Kossuth-lakoma.** A debreczeni függetlenségi-kör felváltva szeptember hó 12-én és 13-án a Kossuth-területének évfor-

dulóján, Törő Imre vendéglőjében társasvacsorát rendez. — Külön meghívót nem bocsát ki az elnökség, hanem ez uton kéri fel a résztvenni szándékozókat, hogy a függetlenségi-kör csapó-utcai helyiségében kitett íven iratkozzanak fel, legkésőbb szeptember 18-áig. Egy teríték ára 3 kor.

— **Elmaradt gyűlés.** A munkások tegnap délutánra az Otthon kávéház udvarára gyűlést hívtak egybe, de a gyűlés részvételtség miatt elmaradt.

— **A pajkosság áldozata.** A nagy-erdei fogaskerakú kútnál játszott tegnap délután egy csapat gyermek. Közülök Gombás József 8 éves fiú a kut kerekével játszódott, azt forgatta, hajtogatta s játék közben a kerék megfordult, a gyermek keze a kerék fogai közé került és a jobb kezének mutatóujjáról két ízt, a hüvelyk ujjjáról pedig a körömöt összeroncsolta a kerék. A gyermek nyomorék kezéből patakzott a vér s a közökházban, hová be szállították, alig tudták a vérzést elállítani. — A kis fiú szerencsétlenségéért az erdőfelügyelőséget terheli a felelőség, mert a kereskes kúton nincs meg a szükséges biztonsági védő és isteni oszoda, hogy eddig nem történt hasonló szerencsétlenség.

— **Kömvészek gyűlése.** A helybeli kömvésmunkások tegnap délután az Olaj-útban levő Kállay-féle vendéglőben népes gyűlést tartottak, melyen a rendőrséget Vettesy Béla fogalmazó és Dobos József biztos képviselték. A gyűlés elnöke Erdélyi Mihály, jegyzője Dancs László lett. Az építőmunkások helyzetének tarthatatlanságáról, a mesterek kapzsiságáról és a munkások ellen irányuló mozgalmakról beszélt a gyűlés két szónoka: Gál István és Kovács Mihály. Kimondták a gyűlésben, hogy munkakönyveiket felviszik a kömvés szakszerveletbe és ezután csak a szakszervelet útján mennek munkába. A gyűlés a legnagyobb rendben folyt le.

— **A nemzeti ünnep.** Mikor nemzeti ünnepről van szó: ugyan mire gondol a magyar ember? Hát van ebben az országban magyar, akinek nem márczius 15-ike jutna az eszébe? Kinevezhetni kinevezhetnek „nemzeti ünnep”-et. Megtehetik annak április 11-ikét, a király születése napját, vagy bármi mást. De érdekeset ezáltal meg nem tudnak változtatni. Helyénvaló rendelkezést adott ki tegnap a közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőkhez. Van benne szó „nemzeti ünnep”-ről, de a nemzeti ünnep elsikkadt belőle. A rendelkezés végén, a tanfelügyelőknek a nemzeti nevelés szempontjából való kioktatása után esik meg az elsikkadás: a miniszter kívánja, hogy a tanfelügyelőknek legyen gondjuk a hazafias ünnepekre és fel is sorolja ezeket az ünnepeket: Szent István-napját, április 11-ét és a király születése napját. A miniszter kinevezi a „nemzeti” ünnepnapokat és az igazi nemzeti ünnepet kizárja az iskolai ünnepek sorából, melyek nemzeti irányban való nevelő hatását oly helyes érzéssel megtudja becsülni. Teljesen felesleges volt ez a felsorolás és ez a lojaliskodás. Ha ez nincs meg, megünneplik az állami iskolában a márczius 15-i-ét. Magyar közoktatási miniszter talán még sem tartja ezt bűnnek? Kötelessége, hogy kötelességének parancsolja.

— **Gróf Zichy Géza Szoboszlón.** A világhírű zeneművész és költő október 23-án megy Szoboszlóra. Ez alkalommal a dalegylet nagyszabású ünnepet rendez, melyen tisztán csak a gróf Zichy zeneszerzeményei és költői alkotásai lesznek előadva. Az ünnepség előkészíti ésére Kovács Gyula orsz. képviselő, dalegyleti elnök legközelebb széleskörű értekezletet fog egybehívni.

— **Szakosztályi ülés.** Az ipartestületi kömvés szakosztály tegnap délelőtt az iparos tanásteremben ülést tartott. Az ülés tárgyát a munkásmozgalmak ellen való

védekezés képezte. A szakosztály bizottságot küldött ki, melynek feladata, hogy a mesterek szövetségére vonatkozó egyezséget megszerkessze. A bizottság munkájának befejezése után a szakosztály ismét összeül, hogy határozatot hozzon a munkások ellen.

— **Meghalt az uton.** Ignácz Márton újföldi lakos szekeren hozta be kis beteg gyermekét Debreczenbe, hogy orvoshoz vigye. A gyermek az uton hirtelen meghalt. Balkányi Emil dr. orvos megállapította, hogy a gyermeket egy hirtelen támadt göres ölte meg.

— **Gyilkos asszony.** A margittai járásban levő Széplak községben Tivadar Illés odaváló parasztagda valami csekélység miatt összeszólalkozott a szomszédban lakó Pap Mihályné asszonynyal. Szidalmazták egymást, mire az asszony fölkapott a kerítés mellett egy karót s a jóformán mit sem sejtő Tivadar Illést úgy vágta fejbe, hogy az rövid szenvedés után meghalt. A csendőrség Pap Mihálynét azonnal letartóztatta, az esetről pedig távirati jelentést küldött a nagyváradi királyi ügyészségnek.

— **Baleset.** Lókody Ferenc asztalos segédje Szabó János elejtett egy nagy vést s a jobb lábszárát felhasította. Súlyos sérülésével a közökházba szállították.

— **Hirtelen halál.** Tegnap délután 5 óra körül a Teleki-utczán Karsa Mihály 44 éves napszámos összeesett és azonnal meghalt. Balkányi Emil dr. orvos a halál okául szívizéhlühdést állapított meg. Karsát Teleki utca 45. számú háznál levő lakására vitték.

— **Házasságtörés-e a osók?** Érdekes válpör kerül most a nagyváradi táblára. A férj a házasságtörést olyan csókkal bizonyítja, amelynek szentauja volt. Az aradi törvényszék egyéb bizonyítékok kijárta nem látta beigazoltnak a házasságtörést s nem mondta ki a válást. Most a nagyváradi tábla fog határozni, vajjon házasságtörés-e a csók?

— **Tolvaj leány.** A dohánygyárban dolgozik Brukner Mariska, kinek a gyárban a napokban elveszett egy értékes arany gyűrűje. Ma kiderült, hogy a gyűrűt Hadházi Zsuzsanna ott dolgozó leány lopta el, ki a gyűrűt a vőlegényének ajándékozta. A tolvaj leányt feljelentették.

— **Asszony a nyilttérben.** Az újszok népszerű rovata: a nyilttér voltaképpen középkori maradvány. A boldogtalan emlékezetű pellengér törvénytelen leszámazottja. Ebben a rovatban sok mindenféle fából faragott ember kellemetlenkedik, kiabál, veri féltéglával a mellét, gyalázza a felebarátját, de legnagyobb riakaság, ha a nyilttér peti sorai közt asszonyi szó hallatszik. Azért tartjuk érdekesnek a reprodukálásra ezt a nyilatkozatot, mely a Szalontai Lapok hasábjain jelent meg s amelyben egy harcosias uriaszony fenyegetőzik igen is erőlyes modorban. Ime:

Azon egyént, ki rólam minden slap nélkül szemtelenül pletykázott s a kinek kiletét hosszas kutatásom daczára, legnagyobb sajnálatomra máig sem sikerült ki-puhatolnom, mert nyomorult gyáva módjára az ismeretlenség homábjába burkolózott: ha nő volt: haszontalannak és jellemtelennek, ha pedig férfi volt, mindaddig míg szemtelen kijelentéseinek valóságát hitelt érdemlőleg be nem igazolja: gyáva himpellérnek és beestelen gazembernek nyilvánítom. Nagy-szalonta, 1904. szeptemner 9. G—1—né.

Az hisszük, a most már alaposan lepocsondiázott pletykázó csakugyan jelentkezik, ha ugyan megette a bolond gombát.

Az adóprés a vármegyében.

A pénzügyigazgatónak a vármegye közigazgatási bizottságához beterjesztett jelentése szerint a vármegye területén a múlt hóban egyenes adóban 501,764 korona 26 fillér, dohányjüvedékben 145,815 korona 83 fillér, fogyasztási- és italadóban 15,472 korona 05 fillér folyt be.

Pofozkodás a táncsteremben.

Tegnap este egy táncestélyen vigan járták a páros, mikor egy hatalmas csattanás hangzott el a teremben. Mintheti a hang irányába nézett. A terem közepén lángba borult arccal állott egy leány, kit Fábrián József szabósegéd arccal ütött. Nagy zavar támadt; a tánczoló meg akarták lincselni a goromba tánczost, kit a rendőrök elvezettek.

Halálozások.

Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Szemula István róm. kath. 28 éves, Vas István ev. ref. 82 éves, Borbély Balázs ev. ref. 21 éves, Karsa Mihály ev. ref. 44 éves, Hegyes Margit ev. ref. 14 hónapos. Csákkó Mihály ev. ref. 3 éves.

Elveszett a jegyük.

Három közlemezői atyafi bolyongott az állomás körül tegnap: Raska Péter, Majregyán János és Czikkó Péter Lapupatak községbe valók. A felvidékről jöttek s itt állítólag elvesztették a jegyüket. A három atyafit rendőri fedezet mellett továbbitják.

Lopás a szállásadón.

Homokkert-utczán egy szállásadó helyen hált az éjjel Hasselbauer Kálmán péksegéd. Reggel, mikor felkelt, nem találta meg a 26 korona értékű óráját, mely este még a zsebében volt. Az óra tolvaját a rendőrség keresi.

A végrehajtó miatt.

Két éve keresi már a végrehajtó bizonyos követeléssel Pásztor István napszámost Cseke Józsefné homokkerti lakos, ki nagy haragosa Pásztornak, a napokban elérte a végrehajtónak Pásztor lakását. Pásztor haragjában felkereste az asszonyt lakásán és megrongálta. Csekéné jelentést tett a rendőrségnek.

Visszaadás egy rendőrkapitány nevével.

Egy Debreczenbe érkezett levél alapján hír volt arról, hogy Kolmer Arthur volt debreczeni főhadnagy Szentpétery rendőrkapitánynak adva ki magát, Brassóban nagy adósságokat eszállt. Szentpétery kapitány a levélben foglaltak után érdeklődve megtudta, hogy Kolmer tényleg Brassóban lakik, régebbi idő óta ott állandó alkalmatlansága van, de sohasem adta ki magát Szentpéterynek és semmitéle olyanmi dolgot nem követelt el, amiről a lapok a levélben közleménye után hírt adtak. Különben a levélíró is beismeri, hogy tévedett, mert Kolmer tényleg nem adta ki magát Szentpéterynek.

Gyilkos szabólegény.

Tiszapolgáron Marx János szabólegény és Grosz Emilia 17 éves leány elhatározták, hogy megválnak az élettől, mert egymásé nem lehetnek. Tegnapelőtt este egy épülő házba mentek, hol Marx János agyonlőtte a leányt, de azután eldobta a revolvert. A gyilkost elgöték és Nyiregyházára kísérték.

A takarmányhiány.

A földművelésügyi miniszter ma leiratot intézett valamennyi gazdasági egyesülethez, amelyben közhírre tétel végett tudomásukra hozza azok jegyzékét, akik nála ezideig eladásra való takarmánykészletet jelentettek be. A bejelentők között van több földbirtokos és magyarországi terménykereskedő is, legtöbbje azonban külföldi. A földművelésügyi miniszter esetről-esetre

közölni fogja a gazdasági egyesületekkel a hozzá érkezett bejelentéseket, amelyről a gazdaközönség az O. M. G. E. és a vidéki gazdasági egyesületek révén nyerhet legbiztosabb tájékozódást.

Házasságok július havában.

A folyó év július havában 8303 pár kötött házasságot a magyar birodalomban, még pedig 7527 Magyarországon és 776 Horvát-Szlavonországokban. A múlt év július havához képest az idén 2146 tal több volt a házasságkötés, az első 7 hónapot véve azonban, az idén 245-tel kevesebb pár kötött házasságot, mint az 1903. év megfelelő időszakában. A júliusban kötött 8303 házasság közül 1212, vagyis 14,6 százalék volt vegyes házasság, ezek közül azonban Horvát-Szlavonországokra csak 29 esett, az ott kötött házasságoknak 3,7 százaléka. Keresztény-zsidó házasság 44 kötöttet a hónapban s ezek közül 19 ben a menyasszony, 25-ben pedig a vőlegény tartozott a zsidó felekezethez. Az anyaországban kötött 1183 vegyes házasság közül 255 esetben történt megegyezés a gyermekek vallására nézve, 105 esetben az apa, 150 esetben az anya vallása javára. A legtöbb megegyezés a római katolikus és az evang. református vallásnak kedvezett (156, illetőleg 58). A 44 keresztény-zsidó házasság közül 8 esetben történt megegyezés, még pedig mind a nyolcz esetben a keresztény fél vallásának javára.

Debreczeni vendéglősök Szegeden.

Holnap lesz az országos vendéglős-kongresszus Szegeden, amelyen a debreczeni szakipartársulat részéről is számosan vesznek részt Hauer Bertalan vezetésével. A debreczeni kongresszusi tagok ma reggel 9 ó. indultak el Szegedre s részt vesznek a ma esti ismerke-ési estélyen. Elmentek Abraham Dezső dr. ipartársulati ügyész, Törő Imre, Tóth János, Haranghy György, Némethi András, Surányi Sándor, Privitzer József és Szathmáry Zoltán titkár. Debreczenben csatlakoztak a kis csapatához Szőlősy Gábor derecskei és Vencze Sándor szatmári kongresszusi tagok.

Mamák és tanítónők becses figyelmébe ajánljuk mindennemű **iskolai kezimunka** cikkek és szakértően vezetett nagyválasztéku **előnyomdánkat. Füstös testverek** Piacz-utca 12 sz.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujjalussy háza. **Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

Tankönyvek bekötését Davidházy Kálmán könyvkötészet, Fűvészkert-utca 9-ik szám alatt, a legjobb kiviteiben, legolcsóbban készíti. Ugyanott minden könyvkészleti és műipari munkák legjobb ízlés szerint készíttetnek.

SZÍNHÁZ.

A Máramarosi Lapok ma érkezett száma hosszan ír a szintársulat előadásairól. A közlemény bevezető sorából közöljük az alábbiakat:

A bucsuhetek bekövetkeztek s meg kell adni, hogy a közönség méltóan bucsuzik a kedvelt szintársulattól, mely igyekezett elejétől mostanság rászolgálni arra a diós-retre, melyet a mi közönségünk nem szokott érdemtelten pazarolni. Naponkint telt házak és nemcsak bohózatok darabokra, mulattató operettek, hanem komoly stíly drámákra is, ami kedvezően különbözteti meg közönségünket más közönségtől. Virágokrétá, korszorulat s más efféle formába öntött virágbeli kedveskedés sem volt máskor oly nagy mérvű, mint az idén, pedig a szárazság sokat letarolt a színpad ünnepeltjeinek szánt

illatos virágokból. Hahnel Aranka, Jeszenszkyné, Krémerné, Palágyi, Sebestyén, Mányszáros Margit, Sugár Aranka, Rózsa Lilly, Faragó, Mezey Csontos a közönség tetszésének külön kiválasztottjai, kik bizonyára mindig jó emlékekkel fognak visszagondolni Máramarosszigetre. — Makó Lajos színigazgató, ki a szegedi pozíció megszerzéséért szakija meg előadásait, de az a tavalyi utolsó két hét defecitje és a szezon megrövidítésére ösztönzött, kedvező idő esetén bizonyára megbánja, hogy így cselekedett, mert a közönség folytonos tömeges színházlátogatása jelzi, hogy ez a pártolás mindvégig megmaradt volna.

TAVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Orosz-japán háború.

Budapest, szeptember 12. Londonba távirják Szentpétervárról, hogy az ottani hivatalos körök nem tudják felfogni, mi célja van egy új hadsereg felállításának akkor, mikor a japánok győzelmi esélye folyton gyarapszik.

Az új hadsereg kiképzése is lehetetlen, mert legfeljebb csak a fegyverfogás elemi szabályaira oktathatják ki a legénységet.

Az új hadsereg legrövidebb idő alatt másfél év múlva érhet a harc térerre, aminek értelme nincs.

Egyik másik orosz lap már nyilat is hangoztatja, hogy ne ámit sák tovább magukat a hivatalos körök, mert a győzelemre úgy sincs kilátás és vessenek véget a háborúnak.

London, szept. 12. Ide érkezett jelentés szerint, Kuroki 30 kilométernyire megkerülte Mukdent Csapatái most pihennek.

Washington, szept. 12. A harc-térről ideérkezett jelentések szerint **Kuropatkinnak elfogyott a muni-cziója** úgy, hogy a japánok további támadásának ellenállni aligha képesek.

Lujza hercegnő és Lónyay grófné találkozása.

Bécsből jelentik, hogy Lónyay grófné, Stefánia kir. hercegnő találkozni akar testvérével, de csak azzal a feltétellel, ha *Mattusich nem lesz jelen a találkozásánál.*

Az oroszországi zsidó zavargások.

Szent Pétervár, szept. 12. A Sinielában előfordult zsidó zavargásokra vonatkozólag jelentik az orosz távirati ügynökségnek, hogy a zavargások 4-én este kezdődtek és pedig azért, mert egy bolos teiten ért egy keresztény asszonyt, aki buzát lopott.

Az esetnek híre futott és nagy néptömeg megtámadta a zsidókat. Száz házat és 150 üzletet leromboltak és kifosztottak. Ugyanaz nap este 60 zsidó és egy csapat keresztény közt verekedés támadt, melyben két ember megsebesült.

Másnap a zavargások ismétlődtek, mire katonaságot hívtak. Az összeütkezés eredménye az lett, hogy 5 ember meghalt és több megsebesült.

TARKASÁGOK.

A drága lakás.

Egy családos hivatalnok lakást nézett és az egyik teljesen megfelelő lett volna, csak még az árral kellett volna rendbe jönni. Megkérdezte a háziurat:

— Hogy ez a lakás?

— 800 forint.

A hivatalnok majd elájult erre a szörnyű árra, de aztán hamar fölcsozott és nyugodtan kérdezte:

— Hm! Aztán van istálló is ehhez a lakáshoz?

— Nincs. De minek önnek az istálló?

— Nekem nem kell, de annak a marhának kell, aki ezért a lakásért megad 800 frtot!

Az isten lova.

A börtönőr tagbaszakadt, villogó szemű legényt állított a bíró elé. Valami rablás terhelte az atyafi lelkét. A gonosz esztől körömszakadtig tagadott. A bíró szeliden beszélt a lelkére:

— Nézze, csak magának árt, ha tagad, barátom. Hiszen mindent beismert a esendőrök előtt.

A vádlott riszált egyet a vállán:

— Hát persze, hogy vallottam. Hogyne vallana az ember mikor lánczot tesznek a kezére.

— Lánczot? — aztán zörgött az a láncz? — kérdi a bíró.

A legény arcát haragos láng öntötte el:

— Hogy az isten lovába ne zörgött volna!

A bíró méltatlankodva csapott az asztalra:

— Figyelmeztetem a vádlottat, hogy a bíróság előtt senkinek a lovát, főleg pedig az isten lovát ne emlegesse...

VEGYES HIREK.

Rablótámadás.

— Saját tudósítónktól. —

A gaztettek krónikájában is páratlanul val merő az a rablótámadás, amelyet Nagyvárad legnépesebb utcáján követett el tegnap este kilencz órakor egy fiatal akasztófavirág ifj. Berger Sámuel nagyváradi könyvkereskedő ellen.

Ifj. Berger Sámuel vacsora után rendszer est sétára indult családjával s mikor 9 óra tájban a villanyvilágított Fő-utczán legforgalmasabb helyén, Czillér László üzlete előtt haladt el, hirtelen elebe ugrott egy fiatal ember és letépvén melőléről arany lánczát, vad rohanással futott el a Nagy Sándor utca felé.

A vakmerő támadástól frappirozott ifj. Berger Sámuel a ház falához esett s a helykiáltására családjának tagjai s az utczán sétálók üldözébe vették az eliramodó gazembert. A Nagy Sándor-utczán Kopper Adolf dr., ifj. Berger Sámuel leányának megégye látván, hogy a rablót nem tudja föl érni, kirántotta hirtelen zsebéből a revolverét és kétszer utánna lőtt. A lövések nem találtak, de úgy látszik, ettől mekötött meg annyira az ipse, hogy Berger Sándor-örrmester és egy eléje kerülő köz-örrmester végre elfoghatták.

Hogy a gyanút elhárítsa megáról, ő kiáltozni kezdett, amikor a rendőrt meglátta: „Rabló! Rabló! Ott szalad!

Fogják meg!” Ez a calafintasága azonban nem tévesztette meg Becsei rendőrmestert, aki a hadonászó gazember kezeit összekötözve, azonnal beszállította a rendőrségre.

Megállapították azutána a rendőrségen, hogy a merénylő Biró Gáspár 23—24 éves legény, aki állítólag a hegyen lakik az apjánál, aki szőlőtulajdonos. Kihallgatásakor a legszemtelenebb cinizmussal tagadta, hogy a merényletet ő követte volna el. Erre aztán visszakísérték ifj. Berger Sámuel lakására, ahol egy család tagjai, mint az eset szemtanúi ráismertek. Ő azonban konokul megmaradt tagadása mellett.

Az elrabolt aranylánczot futás közben eldobta a Nagy Sándor-utczán, ahol azt egy Holczler nevű lakatossegéd találta meg, aki átadta azt tulajdonosának. Biró Gáspár a tegnapi éjszakát a rendőrség fogházában töltötte, ahonnan, miután több szemtanu rábizonyította gaztettét, átkísérik a királyi ügyészséghez.

* **A patkányszállítók.** A kormönfont amerikai élelmességnek igazán mulatságos példájáról jön hír Rio de Janeiroból. Ott ugyanis az utóbbi időben annyira elszaporodtak a patkányok, hogy a városi hatóság mindenóra díjat tűzött ki az elpusztításukra, közhírré tévén, hogy minden beszolgáltatott patkányért körülbelül harmincz fillért fizet. Az eredmény meglepő volt, mert annyi patkányt szolgáltatott be, hogy a város még tudta fizetni a tömérdek pénzt. E mellett azonban azt a tapasztalatot tették, hogy a városban azért egy csöppet sem fogynak a patkányok. A különös körülmény végre is feltűnt a város urainak s vizsgálatot indítottak, hogy hát tulajdonképen, hogy is lehet ez. A vizsgálat eredménye meglepő volt. Rajjöttek ugyanis, hogy annak rendje és módja szerint alakult egy részvénytársaság, amely az ország minden részéből nagyban hozzatla a patkányokat és azután beszolgáltatatta a városnak, darabját harmincz fillérért. Az üzlet kitűnő volt, ugyeszlóván csak a szállítás került pénzbe, az áruért alig kellett valamit fizetni. A rio de janeiro hatóság azonban szörnyen fölháborodott az eset miatt és a patkányszállító részvénytársaság elnökét és tizenöt tagját, akik már a legjobb uton voltak a milliók felé, most letartóztatták és család miatt büntető eljárást indítanak ellenük.

* **A tanyai szép asszony kocsisa.** Megirtuk, hogy az ötömösi pusztá egyik erdejében véres szerelmi dráma játszódott le a napokban. Attól mellel találják Czékus Ferencz né fiatal asszonyt, meg a kocsisát, Somoškóvi Pétert. Az a hír terjedt el róluk, hogy szerelmi viszonyt folytattak, ami tudomására jutott a férjnek és elűzte az asszonyt. Állítólag emiatt akartak megválni az élettől. Most azonban újabb fordulatot vett az ügy. A betegek annyira jobban lettek, hogy mindkettőt kihallgatták. A szép asszony azt mondta, hogy szó sem volt szerelmi viszonyról. Ő csupán egy pohár bort adott a fiúnak, akit azért kedvelt, mert kötelességtudó és szorgalmas volt. A férje meglátta ezt és elűzte a háztól. Az asszony azt is tagadja, hogy ő lőtte volna meg Somoškóvit. A szabadkai kózkórházban szintén kihallgatták a sebesült fiút, aki erről éppen ellentétes vallomást tett. Elmondta, hogy már hosszú idő óta viszonya volt a szép asszonnyal, akit annyira szeretett, hogy örömeit beleszerezte az öngyilkosságba. Határozottan állítja, hogy Czékusné kétszer lőtt rá. A fiu sebeitől is kétségtelesen meg lehet állapítani, hogy nem maga sötötte el önmagára a revolverét. A vizsgálatot folytatják. Most már több mint valószínű, hogy a szerelmesek életben maradnak.

* **Az eleven szobor.** Endrődi Sándort aki éppen olyan pompás ezimbora, amilyen kitűnő poéta, — nem régiben Félgyházán járván, az a baleset érte, hogy a kocsis kiborította a kocsiból és olyan szerencsétlenül esett, hogy a karját törte... és most havas-utczai lakásán apólják. Az illusztris páciens bámulatos hidegvérrel tűri sorát, mely inkább kellemetlen, mint tragikus és barátait — akik sűrűn fordulnak meg a betegszobában — jóízű tréfákkal tereli a részvét borongós hangulatából a jókedv derüjébe.

A kérdezősködőknek fíradhatatlanul újra, meg újra elmondja az eset minden részletét és szokása szerint öniróniával fűszerezi előadását.

— Így van az! — mondta e napokban is nagy vidáman. Most itt hanyatt fekvé elmélkedhetem a sajtó alatt levő versem fölött... és a dicsőség is környékezik, amennyiben — karom gipszbe lévén pólyázva — már elevenen kezdek... szoborrá lenni!

TÖRVENYKEZÉS.

E heti büntügyi fő tárgyalások.

1904. szeptember hó 12-én hétfőn. Fellebbviteli ügyek nyilvános tárgyalásai, vétségi és kihágási ügyekben. Ugyanaznap még ítélethirdetések. — Szeptember hó 13-án kedden, fő tárgyalások. Tódor Mária ellen, lopás büntette. Lévai Andrásné ellen, orgazdaság büntette. Nagy István ellen, súlyos testisértés büntette. — Szeptember hó 14-én szerdán, fő tárgyalások. Tollas András ellen, erőszakosság elkövetésének büntette. Török István ellen, lopás büntette. Elek Istvánné ellen, lopás büntette. Hamar Ferencz ellen, lopás büntette. — Szeptember hó 15-én, csütörtökön fő tárgyalás. Gasparik Antal ellen sajtó útján elkövetett becületsértés vétségéért. Szeptember hó 16-án, pénteken fő tárgyalások: Debreczeni Gábor ellen hatóság elleni erőszak büntette. Nagy Imre ellen család büntette, Szabó József ellen lopás büntette, Rác Lajosné ellen családi állás elleni büntette.

A gyermek vasuti jegye. Nálunk is, a külföldön is külön tarifa van a gyermekek számára a vasuton. Ha a gyermeknek nem kell külön hely, akkor nem kell érte fizetni, a nagyobb, de tíz évesnél nem idősebb gyermek számára pedig csak féljegyet kell váltani. Amily internacionális azonban ez a bölcs rendelkezés, épp oly internacionális a szülőknél az a szokásuk, hogy a tíz évesnél idősebb gyermeket megfiatalítják, amikor a vasuton utaznak, csupán azért, hogy ne kellessen számára egész jegyet váltani. A pénzmegtakarításnak ez a módja természetesen nem valami dicséretre méltó, s némely államban még veszedelmes is, mert a törvény a gyermek korának letagadását egyszerűen csalásnak minősíti. Intő jelül szolgálhat most mindenkinek az az eset, amely a minap történt Berlinben. Egy otiani vagyonos kereskedő felesége tíz és fél éves leánykájával utazott, s a pénztárnál csak gyermek-jegyet váltott számára. A kалуznak, mikor jött a jegyeket ellenőrizni, föltűnt, hogy a leányka már milyen nagy s megkérdezte az anyát, hogy hány éves a gyermeke?

— Kilencz és fél, — hangzott a válasz.

A kалуza erre nem szólt semmit, hagyta tovább utazni az anyát és leányát, de kinyomozta személyi adatait s mikor aztán megtudta az anya furfangját jelentést tett. A kereskedő feleségét, kevéssel azután, hogy hazérkezett, megidéztek a törvényszékhez, ahol csalásért vonták felelősségre és elítélték három napi fogházra. Az ítélet okadatolásában kifejtette a bíróság, hogy a kereskedő feleségét műveltségi fokozatára és vagyoni viszonyai miatt nem ítélte pénz-büntetésre, hanem fogházra. Az elítélt hölgy fölébbviteli, a másodfoku bíróság azonban teljesen helybenhagyta az ítéletet.

IRODALOM.

Üzenet.

— Balaton-Füredre. —

Búmat, bánatomat
Rábizom a szélre:
Vigyé messze... messze —
A Balaton-szélre...

Búmat, bánatomat
Ott eressze szárnyának:
Hadd jusson füléhez
Annak a kis lányának...

Hadd jusson el hozzá,
Mit rebeg az ajkam:
Ha nem szeret — hátha
Szánakozik rajtam!?

Baka Elek.

Tanári zsebnaptár. Megjelent Könyve

Nándor Tanári Zsebnaptár-ának IV. évfolyama az 1904-5-iki tanévre. A naptári részben minden hónap mellett figyelmeztetőt közöl a hivatali teendőkről. Osztályozó rovatai a lehető legegyszerűbbek, ugyanis az egymás után következő ellenőrző és osztályozó tanácskozások szerint vannak beosztva és elkülönítve. E szerint a tanár a tanulók előmeneteli ellenőrzését mindig világosan látja maga előtt. Közli a gimnáziumi és reáliskolai tantervet, továbbá a középiskolai igazgatók és tanárok rangsorozatát és pedig egy elmés magyarázat kíséretében, mely szerint mindenkinek fizetése, lakbéré és személyi pótlékilletéke megtehető, bár az egyes nevek után semmiféle összeg sincs kitéve. Egyéb fontos tudnivalókon kívül közli még az új francia középiskola óratervét, melynek rövidre vont táblázatában sok tanulás van az egységes középiskola tervéhez. A csinos kiállítású naptár Lévai Mór kiadásában jelent meg Ungvárt. Ára 1 kor. 60 fillér.

INGATLANOK FORGALMA.

Szegedi András és neje Kiss Erzsébet veszik a debreczeni 5865. sz. tjt. kvben foglalt 124 négyszögöl Csapókerti szőlőt Kepecs Mihály és neje Kiss Erzsébettől 1400 koronáért.

Csirkés Imre és Áron Borbála veszik a debreczeni 8796. sz. tjt. kvben foglalt 3 hold onódó földet Kerekes János és neje Hegedűs Apollóniától 2000 kor.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

25

Az idegen minden este ugyanabban a páholyban volt és így Edit, akarata ellen, megszokott oda nézni és ha az a szép arc és helyeslő mosoly, melyet keresett, nem volt ott, valami csalódásféle érzés fogta el, de az nagyon ritkán történt, mert midőn madame Anna énekelt, az idegen szinte mindig a rendes helyén volt.

Morville urnak az volt a szokása, hogy este a leányáért menjen és ő soha sem maradt el, mert ámbár elég önző volt a szépséges fiatal leányát egy olyan életbe dobni, gyöngéd gondoskodással örködött felette és az Edit füléhez még soha sem jutott olyan szó, amit az atyja ne hallhatott volna. De egy este, midőn a most már híres madame Anna a színpadról visszavonult és a zöld szobába lépett, csak az igazgatót találta ottan. Megijedve kérdezte:

— Signor Lignori, az atyám nem érkezett meg?

— Nem, Signora, tehát kegyed után fog küldeni.

— Nincs senkink, akit küldjön, — mondta Edit.

— Bocsnát, Signora, de kegyed sokkal fiatalabb és sokkal szebb, minthogy ilyen későn egyedül menjen haza. Mit fog tenni? — kérdezte az igazgató, a leányt a köpenyegjébe gondosan betakarva.

— Signor, lehet, hogy az atyám künt van; megnézem — és kilépett a folyosóra, az igazgató által kísérvé.

Edit sietve ment előre, midőn a lépcsőkön gyors léptek jöttek fel és pár pillanat múlva az idegen ifjú állott előtte. A lámpa világa rájuk esett és mindenik megismerte a másikat, de a fiatal színész, megszokva, hogy kerülje mindazokat, kiknek nem volt a zöld-szobába belépési joguk, ösztönszerűleg húzódott az igazgató oldala mellé, aki sietve mondta:

— Signor, ahogy már többször mondtam, a bejövétel a madame Anna távozása előtt nincs megengedve.

— Bocsnát — válaszolta az idegen, udvariasan meghajtva magát az énekesnő előtt — de én éppen madame Annát keresem. — Signora, midőn a színházból kiléptem, egy öreg asszony állított meg és azt kérdezte, hogy miképpen juthat kegyedhez. Nagyon sietett, úgy látszott, hogy nagyon meg volt ijedve. Azt mondta, hogy a kegyed atyja nagyon rosszal érezte magát és őt küldte Signor Lignorihoz egy czédulával. — A beszélő átnyújtotta az igazgatónak. — A színház ajtajánál hagytam és bejöttem, hogy önt és madame Anna del Valát megtaláljam.

— A Signor szíves — mondta az az édes hang, melyet eddig csak a színpadról hallott és ekkor Edit aggályosan fordult az igazgatójához, aki sietve olvasta el a következő sorokat:

„Sokkal rosszabbul érzem magamat, mint hogy a házból kimehessék és emiatt az öreg Giuliat küldtem a leányomért; de ön meg fog érteni, midőn arra kérem, hogyha jobb kisérőt tud számára találni, azt hálás köszönettel fogom fogadni. Egy öreg asszony nem elégséges protekció Annának.”

Az igazgató az Edit kezébe adta a czédulát és a fejét rázta.

— Én nem törődöm azzal, — atyámhoz kell mennem, — mondta Edit és elhaladt mellettük, midőn az idegen angol megállította.

— Ha, mondta udvariasan — Madame Anna részesít abban a megtisztelésben, hogy elfogadja a kíséretemet, úgy fogja találni, hogy egy angol gentleman nem él vissza egy olyan bizalommal.

— Ha Signora elfogadná, mondja az igazgató. Én jól ismerem Signor Herbertet és tudom, hogy ő teljesen megbízható.

Edit alig várta, hogy az atyjához haza menjen és egyedül menni félt, tehát elfogadta a felajánlott kíséretet és elfogadta a Herbert ur karját, kiment az utcára, hol az öreg olasz asszony várakozott reá és fiatal urnójét közelről kísérvé, örvendezett, hogy azt biztosabb védelem alatt lássa, mint amit ő adhatott volna.

Morville Editnek ilyen volt az el-

ismeretsége Herbert Tracyval és eltávozva a leány rendkívüli szépsége által, Herbertnek gondja volt reá, hogy az ne végződjék be akkor.

(Folyt. köv.)

HEGEDŰK
képezdészek részére
kaphatók csakis
Schmidt S.
hangszer-raktárában.

Szőnyeg,

függöny, butorszövet, linoleum

raktárunkat, saját házukba

Kossuth-utca 5. sz.

füzletünk emeleti helyiségeibe helyezték által.

A még raktáron levő szőnyeg, függöny, butorszövet, ág- és asztalterítőket ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

TÁNCISKOLA

MEGNYITÁS.

Van szerencsém a tisztelt szülők és a tánc kedvelő ifjuság tudomására hozni, hogy

f. hó 6-án, kedden

az új táncanfolyamot

megnyitottam a KORONA e. táncteremben

Táncórát osztályozom tetszés szerint.

Szeptember hó 12-én (diák) tanuló ifjuságnak külön colonet rendezek.

Tandij 10 korona.

Minden vasárnap este kis BÁL 8 órától 12 óráig.

Beiratásokat elfogadok a mai naptól bármely időben lakásomon, avagy este 7 órától a tánciskola helyiségében.

Szíves pártfogását kérve vagyok tisztelettel

Lakás és táncterem Csapó-u. 17.

Schaf János
táncitanító.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér. vastagabb betűkkel 10 omtartott szög 8 fillér.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. battyú gyógyszer-tár által. Majna Frankfurt.

EGY jó karban levő kerékpár, jutányosan eladó. Czim a kiadóban.

1 liter

Borhegyi borvíz

8 krajczár,

mely kitünő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

Iskolás

fiuk és leányok

részére kész fehérneműek, ágyneműek, madracz, ágyszerítők, paplanok, flaneltakarók, harisnyák és zsebkendők nagyválasztékban és csakis elsőrendű minőségben

Kardos Lászlónál

Debreczen, Kossuth-u 9. sz.

Aki

olcsón, jól, praktikusán és modernül építkezni akar,

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczen, Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak, kasé-lyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirózást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőmives, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

A legolcsóbb

bevásárlási forrás

Székely Jenő és Társa

utóda

uri és női-divat

czipőraktár cégnél

Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

Hirlapelárusítók

felvételnek

a „Debreczen” elárusítására

városi nyomdában,

varosház, keresztépület.

Félix gyógyfürdő.

Nagyváradtól délre 7 kilométer távolságban 140 méterre a tenger színe fölött, nagykiterjedésű tölgy erdőségtől borított hegyekkel környezett csendes völgyben, a nagyvárad—belényesi vasut és országut mentén fekszik. Hétfő (7) szállodájában 165 szoba van, minden igényeket kielégítő módon s a folyó évben teljesen újonnan berendezve, nyolcz tükör és tiz kádfürdővel felszerelt fürdőháza úgy a szállodákkal, mint a gyógy- és étteremmel csokott és télen fűtött folyosókkal vannak összekötve. — 49-C fokú hőforrásának vízbősége páratlanul áll Európában, napi mennyisége 17 millió liter. Természetes iszap, vásártelki moór, szénsavas, sós, jódos, szikes s bármely másnemű kombinált fürdő rendelkezésre áll. A kénsavas sókban gádag és kénhidrogént is tartalmazó hévíz különösen javat fürdő alakjában: Csuzos és kőszényez bántalmaiknál, izületi gyuladásoknál, csonttörések és ficamodások után, idegzetáknál (pl. shyas) némely bőrbajoknál, görvély és angolkórúknál, idült fekélyeknél és sebesülések után maradt tapadó hegeknel női betegségeknel, idült méh és petefészkek gyuladások, méhburut medence, beli sejtiszóvetbeli és izzadmányoknál, idült ve elobná (Brigit kor) stb. Ivógyógyászati alakjában pedig: idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, vesekőveknél, a máj és epehólyag betegségeknel (sárgaság epékövek) és ezukorbetegségnél. A fürdő orvosa dr. Matolay Károly operatur, nőgyógyász, volt közkórházi igazgató főorvos, ki május—szeptemberig a fürdőtelepen, télen pedig Nagyváradon lakik s telefon hívásra télen is bármikor megjelenik a fürdőtelepen. Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedik. Forgalom: 6500 fürdővendég 30 ezer kiránduló. A fürdő tulajdonosa a jászovári premontrei rend és a fürdő bérlelője Komzák Alajos nagyköltiséggel a folyó évben mindent újjáalakítottak s mindent újonnan a legelegánsabban rendezték be.

Téli kúra penzionnal.

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegyisztia

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytár és illatszerraktára Debreczenben (Tisz-palota)

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.